

PROJEKT

**UCHWAŁA NR .../.../2012
RADY POWIATU W MYŚLIBORZU
z dnia..... 2012 roku**

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2012 – 2014

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 ze zm.) w związku art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.) Rada Powiatu w Myśliborzu uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2012 – 2014, który stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej należy do zadań własnych powiatu, zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.).

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.) zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Do głównych zadań w tym zakresie należą: organizowanie opieki i wychowania w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, przyznawanie świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci, przyznawanie wynagrodzeń rodzinom zastępczym zawodowych oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka, przyznawanie rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka świadczeń na utrzymanie lokalu mieszkalnego, na pokrycie kosztów związanych z remontem, udzielanie tym rodzinom dni wolnych od sprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem. Ponadto rodzinom zastępczym oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka można przyznać świadczenia na: dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6. do 16 lat, pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka oraz wystąpieniem zdarzeń losowych.

Powiatowy program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2012-2014 uwzględnienia lokalne uwarunkowania, określa kierunki działań w perspektywie 3 – letniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwe warunki oraz środki finansowe.

Przyjęcie i wdrażanie Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim na lata 2012-2014 pozwoli na pozyskiwanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 ze zm.).

Załącznik
do Uchwały Nr .../.../2012
Rady Powiatu w Myśliborzu
z dnia

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA
LATA
2012- 2014**

SPIS TREŚCI

1. Podstawy prawne programu.
2. Środowiska rodzinne zagrożone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki na terenie Powiatu Myśliborskiego,
3. Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Myśliborskim
 - Rodzinna piecza zastępcza.
 - Instytucjonalna piecza zastępcza.
 - Usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej.
4. Potrzeby powiatu w zakresie pieczy zastępczej.
5. Kierunek rozwoju systemu pieczy zastępczej w powiecie myśliborskim.
6. Cele programu i zadania do realizacji.
7. Planowany limit rodzin zastępczych w latach 2012 - 2014.
8. Źródła finansowania Programu.
9. Realizatorzy Programu.
10. Monitoring i ewaluacja programu.

WSTĘP

Powiatowy Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej został opracowany na podstawie art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.).

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań, których celem jest zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożliwości sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Pierwszym i najważniejszym elementem tego systemu jest gmina i jej działania służące udzieleniu rodzinie wszechstronnej pomocy, tak aby mogła ona poradzić sobie z doznawanymi trudnościami. W efekcie by nie doszło do interwencji w postaci umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej. Działania pomocowe na poziomie gminy mają być również prowadzone w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Zmierzają one wówczas do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka by możliwy był powrót pod ich opiekę. Działania te ustawodawca nazywa wspieraniem rodziny i mogą one mieć charakter działań profilaktycznych - uprzedzających wystąpienie niepożądanych skutków w funkcjonowaniu rodziny lub zmierzających do reintegracji rodziny.

Kolejnym istotnym elementem systemu pomocy dziecku i rodzinie jest system pieczy zastępczej za organizację którego, jest odpowiedzialny powiat.

Dużą rolę ustawa przypisuje organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej. W powiecie myśliborskim zgodnie z Zarządzeniem Starosty jednostka organizacyjną realizującą zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej jest powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w Dębnie.

Opracowany program rozwoju pieczy zastępczej z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśla kierunki działań w perspektywie 3-letniej, których głównym zadaniem jest rozwój pieczy zastępczej w celu zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej, właściwych warunków, a w tym zabezpieczenie odpowiednich środków finansowych.

Program jest zbieżny z założeniami Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim oraz Programu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Powiecie Myśliborskim na lata 2008-2013.

I. Podstawy prawne programu

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, podejmowane i realizowane w oparciu o następujące akty prawne i dokumenty;

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.).
2. Konwencja Praw Dziecka.
3. Ustawa z dnia 05 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2007r. Nr 142 poz.1592 z późn. zm.).
4. Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz.887 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz.1362 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.).
7. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004r. w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. z 2005r. Nr 6 poz. 45 z późn. zm.).
8. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020.
9. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myśliborskim do roku 2015.
10. Program Pomocy Dziecku i Rodzinie w Powiecie Myśliborskim na lata 2008-2013.

II. Środowiska rodzinne zagrożone umieszczeniem dzieci w zastępczych formach opieki na terenie powiatu Myśliborskiego

Według stanu na dzień 31.12.2011r. ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu myśliborskiego objęły **wsparciem i pomocą 609 rodzin, w których przebywa 1087 dzieci.**

Z finansowania przez ośrodki pomocy społecznej posiłków w szkołach korzysta **1310 dzieci.**

Rodziny te dotknięte są ubóstwem, które generuje występowanie patologii społecznych.

Z danych Kuratorów Sądu Rejonowego w Myśliborzu wynika, iż wg stanu na dzień

31.12.201 I r. na terenie powiatu **kuratorzy pełnili 163 nadzory**. W liczbie tej zawierają się nadzory nad rodzicami, którym sąd ograniczył wykonywanie władzy rodzicielskiej przez nadzoru kuratora oraz nadzory orzeczone nad nieletnimi, jak również nadzory orzeczone nad nieletnimi, którzy wykazują przejawy demoralizacji, co oznacza, że w tych przypadkach rodzice nieprawidłowo wykonywali swoje obowiązki.

Trudna sytuacja opiekuńcza rodzin - zwłaszcza niepełnych, wielodzietnych, dysfunkcyjnych - sprawia, że w systemie opieki bardzo istotną rolę odgrywają placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego. Opieką i wsparciem w **35 placówkach: świetlicach, ogniskach wychowawczych, specjalistycznej grupie wsparcia dziennego na terenie powiatu objętych zostało około 597 dzieci**. Placówki te zapewniały dzieciom pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, posiłek, a także podejmowały próby pracy z rodziną naturalną dziecka. Wiele rodzin objętych nadzorem kuratorskim oraz pracą socjalną ma liczne problemy w opiece nad dzieckiem: zaniedbywanie nauki, wagary, zagrożenie demoralizacją nie realizowanie obowiązku szkolnego, niska samoocena dzieci, trudne doświadczenia życiowe, złe warunki socjalno - bytowe. Brak odpowiedniego wsparcia tej kategorii rodzin może spowodować potencjalne zagrożenie związane z koniecznością zmiany środowiska wychowawczego co może wiązać się z potrzebą zabezpieczenia dla tej grupy dzieci miejsc w różnych formach pieczy zastępczej.

III. Rodzinna i instytucjonalna piecza zastępcza w Powiecie Myśliborskim

1. Rodzinna piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza jest tymczasową formą opieki nad dzieckiem w sytuacji kiedy nie może ono przebywać w rodzinie biologicznej. Najkorzystniej wówczas zapewnić mu opiekę w rodzinnej pieczy zastępczej: rodzinie spokrewnionej, niezawodowej, zawodowej lub w rodzinnym domu dziecka.

Pobytek dziecka w rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka może trwać do osiągnięcia pełnoletniości, a nawet do 25 roku życia gdy kontynuuje naukę, ale również w wyniku zmiany sytuacji prawnej (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej) może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Kandydaci na rodziny zastępcze, podejmując działania o utworzeniu rodziny zastępczej muszą posiadać

świadomość czasowości opieki nad dzieckiem, brać pod uwagę i akceptować możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej lub umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.

W powiecie myśliborskim w **2009r.** funkcjonowało **89 rodzin zastępczych**, które sprawowały opiekę nad **111 dziećmi**. Są to rodziny:

- 1) spokrewnione z dzieckiem - 73 rodziny,
- 2) niespokrewnione z dzieckiem - 12 rodzin,
- 3) zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze w tym: -
 charakterze pogotowia rodzinnego 3 rodziny - 22 dzieci, -
 wielodzietna jedna rodzina w której przebywało - 4 dzieci.

W powiecie myśliborskim w **2010r.** funkcjonowały **104 rodziny zastępcze**, które sprawowały opiekę nad **138 dziećmi**. Są to rodziny:

- 1) spokrewnione z dzieckiem - 90 rodziny,
- 2) niespokrewnione z dzieckiem - 9 rodzin,
- 3) zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze w tym: -
 charakterze pogotowia rodzinnego 3 rodziny - 12 dzieci, -
 wielodzietna jedna rodzina, w której przebywało - 4 dzieci, -
 specjalistyczna jedna rodzina, w której przebywało - 3 dzieci,

W powiecie myśliborskim w **2011r.** funkcjonowało **108 rodzin zastępczych**, które sprawowały opiekę nad 164 dziećmi. Są to rodziny:

- 1) spokrewnione z dzieckiem - 94 rodziny,
- 2) niespokrewnione z dzieckiem - 8 rodzin,
- 3) zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze w tym: -
 charakterze pogotowia rodzinnego 3 rodziny - 17 dzieci, -
 wielodzietna jedna rodzina, w której przebywało - 4 dzieci, -
 specjalistyczna jedna rodzina, w której przebywało - 3 dzieci,

W powiecie myśliborskim od 01.01.2012r. w związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 149, poz.887 z późn. zm.) wg stanu na dzień 30.09.2012r. funkcjonowało 89 rodzin zastępczych w tym 6 zawodowych, 17 niezawodowych i 1 rodzinny dom dziecka. Pozostałe 66 rodzin to rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem co przedstawia tabela nr 1.

Jak wynika z zebranych poniżej danych na terenie powiatu myśliborskiego zdecydowaną

większość stanowią rodziny spokrewnione; tj. rodziny u których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzeństwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe i rodziny zawodowe. W/w rodziny sprawowały opiekę nad 143 dziećmi.

Tabela 1. Podział rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu myśliborskiego oraz liczba dzieci objęta ich opieką na dzień 30.09.2012r. (z podziałem na gminy i miasta).

Lp.	Gmina i miasta	Liczba rodzin zastępczych			Liczba rodzinnych domów dziecka	Liczba dzieci w rodzinach zastępczych			Liczba dzieci w rodzinnych domach dziecka
		spokrewnione	niezawodowe	zawodowe		spokrewniona	niezawodowa	zawodowa	
1.	gm. Barlinek	17	2	1	1	25	4	3	6
2.	Dębno	21	8	1	0	31	9	2	0
3.	gm. Boleszkowice	4	0	0	0	7	0	0	0
4.	gm. Myślibórz	24	7	3	0	32	6	15	0
5.	gm. Nowogródek Pomorski	0	1	0	0	0	3	0	0
Ogółem		66	16	5	1	95	22	20	6
Razem		90				143			

Pomimo tak dużej liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu myśliborskiego ich liczba nie zaspakaja w pełni występujących potrzeb. Toteż należy rozwijać system rodzinnej pieczy zastępczej poprzez pozyskiwanie kandydatów do rodzin zastępczych w tym zawodowych.

Z uwagi na to, że nie wszystkie dzieci kwalifikują się do umieszczenia w rodzinnych formach pieczy zastępczej należy system pieczy instytucjonalnej zachować mając na uwadze zmiany jego rozwoju w kierunku typu specjalistyczno- terapeutycznego.

2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Instytucjonalna piecza zastępcza na terenie powiatu myśliborskiego do dnia 31.12.2011r. była sprawowana w formie dwóch placówek opiekuńczo- wychowawczych – Placówki Wielofunkcyjnej w Dębnie oraz Domu Dziecka w Barlinku.

Uchwałą Rady Powiatu Myśliborskiego z dnia 23 listopada 2011r., Nr XIII/12/2011 został powołana od 01.01.2012 roku Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych w Dębnie jako jednostka organizacyjna Powiatu Myśliborskiego składająca się następujących placówek:

- 1) Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 2 z siedzibą w Barlinku przy ul.Polana Lecha 2 – całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego zapewniającej całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej, do 30 miejsc.
- 2) Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 1 z siedzibą w Dębnie przy ul.Mickiewicza 30B – całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego zapewniającej całodobową opiekę i wychowanie dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodzicielskiej:
 - do 30 miejsc w 3 grupach socjalizacyjnych,
 - do 10 miejsc w grupie interwencyjnej,
 - do 10 miejsc w specjalistycznej grupie wsparcia dziennego zapewniając opiekę dzienną dla dzieci pochodzących ze środowiska o zasięgu ponadgminnym

Placówki zapewniają dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, a także zapewniają korzystanie ze świadczeń zdrowotnych. Całodobowy pobyt dziecka w placówce ma charakter przejściowy do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinnej formie opieki zastępczej.

Tabela nr 2 Skierowania dzieci do placówek opiekuńczo- wychowawczych

Lata	Skierowania dzieci do placówek
2009	13
2010	26
2011	16

W 2011r. placówki zapewniały opiekę łącznie dla 78 wychowanków. Na dzień 31.12.2011r. w obu placówkach przebywało łącznie 57 dzieci, w tym 47 pochodzących z powiatu myśliborskiego oraz 10 z innych powiatów.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo- wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno- terapeutycznego oraz w regionalnych placówkach opiekuńczo- terapeutycznych w okresie 4 lat od dnia wejścia jej w życie, tj. od 1 stycznia 2012r., mogą być umieszczane dzieci powyżej 7 roku życia (przebywać w tych placówkach będą mogły do dnia 31 grudnia 2019r.). Po upływie tego okresu w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10 roku życia. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie gdy przemawiać za tym będzie stan ich zdrowia lub dotyczy to będzie rodzeństwa. W związku z powyższym konieczny jest rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, która będzie mogła być sprawowana wobec młodszych dzieci w przypadku niemożności zapewnienia im opieki i wychowania przez rodziców.

Dnia 30.06.2012r. została wygaszona Placówka Opiekuńczo- Wychowawcza nr 2 w Barlinku w związku z usamodzielnieniem wychowanków, powrotem do rodziny biologicznej lub samodzielnych mieszkań, przywróceniem praw rodzicielskich i powrotem dzieci do rodziny lub rodzin zastępczych. Jedenastu wychowanków zostało przeniesionych do Placówki Opiekuńczo- Wychowawczej nr 1 w Dębnie w tym 3 wychowanków powróciło do rodzin biologicznych, gdyż usamodzielniało się w okresie wakacji.

W listopadzie 2012r. na terenie Powiatu Myśliborskiego została utworzona Salezjańska Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Nasz Dom” z siedzibą w Dębnie, ul. Plac Konstytucji 3-go Maja 2.

Placówka opiekuńczo - wychowawcza typu socjalizacyjnego dla 14 wychowanków pochodzących z terenu innych powiatów, dla dzieci od 10 roku życia. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w sytuacji dysponowania przez placówkę wolnymi miejscami dopuszcza się możliwość przyjęcia dzieci pochodzących z terenu Powiatu Myśliborskiego. Powyższa placówka prowadzona pod opieką salezjanów jest placówką opiekuńczo - wychowawczą, która w myśl systemu wychowawczego św. Jana Bosko wykazuje troskę o powierzone dzieci i młodzież:

- zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne;
- realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku;
- umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej,
- podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych,
- obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi,
- zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

3. Usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej

Kolejnym ważnym elementem systemu pieczy zastępczej jest usamodzielnienie wychowanków instytucjonalnych oraz rodzinnych form opieki. Usamodzielnienie jest celem każdego pomagania i stanowi najlepsze kryterium oceny skuteczności podejmowanych działań. Usamodzielnienie jest przeciwnością wyuczenia bezradności i dostarczania nowego pokolenia klientów pomocy społecznej.

W ramach wsparcia dla osób opuszczających placówki istnieje możliwość udzielenia pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych lub pobyt w mieszkaniu chronionym do czasu otrzymania samodzielnego lokalu mieszkaniowego. Prowadzenie mieszkań usamodzielnienia dla osób z terenu więcej niż jednej gminy jest zadaniem własnym powiatu.

Na terenie Dębna funkcjonują 4 mieszkania chronione dla wychowanków i usamodzielnionych wychowanków które administracyjnie pozostają w gestii burmistrza

Miasta Dębno.

Poza wsparciem w znalezieniu mieszkania wychowankowie placówek mogą otrzymać pomoc na:

1. kontynuowanie nauki,
2. usamodzielnienie,
3. zagospodarowanie.

Usamodzielnianym wychowankom udzielana jest również pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie w formie rzeczowej.

IV. Potrzeby powiatu w zakresie pieczy zastępczej.

1. Promowanie idei rodzicielstwa, celem pozyskiwania kandydatów do tworzenia i realizacji zadań rodzinnej pieczy zastępczej.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w zakresie wynikającym z przyszłych zadań.
3. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych w powiecie myśliborskim.
4. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych zawodowych w powiecie myśliborskim.
5. Utworzenie wśród istniejących rodzin zastępczych , rodzin pełniących funkcję rodzin pomocowych.
6. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych zawodowych w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wynikających z pełnionych funkcji, zabezpieczenia potrzeb dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz przeciwdziałających zjawisku wypalenia zawodowego.
7. Organizowanie i wspieranie rozwoju grup wsparcia dla rodzin zastępczych.
8. Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz organizowanie szkoleń dostosowanych do indywidualnych potrzeb usamodzielnianych.
9. Nawiązanie i utrzymywanie współpracy z osobami i instytucjami wspierającymi, celem pozyskiwania wolontariuszy współpracujących z Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rzecz rodzin zastępczych.
10. Organizowanie lub udostępnianie rodzinom zastępczym specjalistycznej pomocy i wsparcia pedagogicznego, psychologicznego lub uzależnionego od indywidualnych potrzeb rodziny i dziecka, a także poradnictwa prawnego.

11. Tworzenie wewnętrznego systemu wspierania rodziny, w oparciu o działania profilaktyczne podejmowane we współpracy ze środowiskiem lokalnym, a w szczególności z właściwym ze względu na miejsce zamieszkania rodziny i dziecka, ośrodkiem pomocy społecznej, asystentem rodziny.
12. Dostosowanie istniejących placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu powiatu myśliborskiego do potrzeb i nowych regulacji prawnych.

V. Kierunek rozwoju systemu pieczy zastępczej w Powiecie Myśliborskim.

Z analizy potrzeb wynika, że działania podejmowane przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej rozciągnięte są na niemalże wszystkie obszary funkcjonowania pieczy zastępczej i dotyczą różnorodnej tematyki – począwszy od pozyskiwania i przygotowywania kandydatów, poprzez wspieranie istniejących już rodzin zastępczych, do współpracy z instytucjami wspierającymi rozwój dziecka i rodziny, szczególnie działającymi w środowisku lokalnym.

Spośród wyszczególnionych potrzeb, jako priorytetowe potraktować należy:

1. pozyskiwanie i szkolenie kandydatów oraz osób pełniących funkcje rodziny zastępczej, a także pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych,
2. zwiększenie ilości rodzin zastępczych, a w szczególności rodzin zastępczych zawodowych,
3. tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej
4. dostosowanie instytucjonalnej pieczy zastępczej do potrzeb i nowych przepisów.

Wyszczególnione potrzeby realizowane są poprzez formy rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat. W związku z tym do zadań własnych powiatu należy wykonywanie zadań z zakresu organizacji i finansowania rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, rodzinnych domów dziecka oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Zgodnie z art. 180. ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
2. zapewnienie dzieciom opieki w pieczy zastępczej;
3. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym formy pieczy zastępczej;
4. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
5. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
6. organizowanie szkoleń;
7. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej tj. grupy wsparcia, specjalistyczne poradnictwo;
8. powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo - wychowawczych;
9. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
10. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich;
11. prowadzenie rejestru danych, o kandydatach i rodzinach zastępczych;
12. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
13. finansowanie:
 - 1) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w pieczy zastępczej;
 - 2) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym;
 - 3) szkoleń dla kandydatów;
14. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zadania Organizatora Pieczy Zastępczej wytyczają kierunki zmian i działań w stosunku do rodzinnej pieczy zastępczej. Najważniejsze z nich to:

1. troska o rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,

2. inicjowanie ich tworzenia,
3. kwalifikowanie kandydatów do tej roli,
4. wspieranie już funkcjonujących rodzin,
5. szkolenie rodzin zastępczych oraz osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
6. profesjonalna kwalifikacja osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
7. wsparcie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą,
8. organizowanie pomocy wolontariuszy,
9. współpraca ze środowiskiem lokalnym,
10. prowadzenie poradnictwa, terapii, grup wsparcia dla rodzinnych form pieczy zastępczej, - zapewnienie pomocy prawnej w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
11. dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
12. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
13. organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku,
14. przedstawianie Staroście i Radzie Powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy.

Przyjęty do realizacji Powiatowy Program Pieczy Zastępczej w powiecie myśliborskim na lata 2012 – 2014 wyznacza kierunki działań, które pozwolą na rozwój pieczy zastępczej i efektywniejsze zaplanowanie środków na realizację zadań w zakresie systemu pieczy zastępczej. Realizacja niniejszego programu będzie odbywała się w okresie trzyletnim, dostosowując się jednocześnie do zmieniających się warunków społecznych i gospodarczych.

VI . Cele programu i zadania do realizacji

Jako główny cel realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie myśliborskim założony został rozwój pieczy zastępczej w celu zapewnienia

odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej.

Cel ten rozwinięty został o pięć celów szczegółowych, które wskazują na główne obszary działania w obrębie zadań wynikających z pieczy zastępczej. Każdy obszar (cel szczegółowy) opisują z góry określone kierunki działania wraz ze sposobem i terminem ich realizacji.

Cele szczegółowe programu :

1. Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej.
2. Stworzenie infrastruktury i rozwój zasobów ludzkich na rzecz wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej
3. Systematyczne wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu.
4. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej.
5. Dostosowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej do zmieniających się warunków oraz utrzymanie poziomu świadczonych usług.

Cel 1. Promocja i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej

Lp.	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji działań	Os./instytucje odpowiedzialne za realizację	Partnerzy	Termin realizacji
1	Promowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form opieki zastępczej	Publikacja ulotek, plakatów oraz artykułów w lokalnej prasie	ORPZ	PCPR, OPS, organizacje lokalne, media, szkoły, parafie	2012-2014
		Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych w powiecie myśliborskim	ORPZ		
		Indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem pieczy zastępczej.	ORPZ	instytucje szkolące, rodziny naturalne	2012-2014
2		Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz	ORPZ	PCPR, OPS lokalne instytucje i organizacje	2012-2014

3	Tworzenie rodzinnych form pieczy zastępczej	<p>rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do prawowania zastępczych form opieki.</p> <p>Systematyczna współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, asystentami rodziny, Sądem, placówkami edukacyjnymi oraz zakładami opieki zdrowotnej.</p>	ORPZ	PCPR, OPS, Sąd, placówki edukacyjne, zakłady opieki zdrowotnej	2012-2014
4		Prowadzenie procesu diagnostyczno – konsultacyjnego kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka.	ORPZ	OPS, rodziny	2012-2014
		Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe,	ORPZ	instytucje szkolące rodziny, PCPR w sprawach finansowych	2012-2014
		Utworzenie rodzinnego domu dziecka	ORPZ, Starostwo Powiatowe, PCPR	PCPR, Starostwo Powiatowe, ORPZ	2014
	Wyznaczenie limitu rodzin zastępczych zawodowych	Utworzenie rodzin zawodowych: - w roku 2012 – 2 rodziny - w roku 2013 – 2 rodziny - w roku 2014 – 2 rodziny	PCPR, Starostwo Powiatowe, ORPZ		2012-2014
					2012-2014

	Wyznaczenie limitu rodzinnych domów dziecka	Utworzenie rodzinnych domów dziecka: - w roku 2012-1 rodzinny dom dziecka - w roku 2013-1 rodzinny dom dziecka - w roku 2014-1 rodzinny dom dziecka	PCPR, Starostwo Powiatowe, ORPZ		
--	---	--	---------------------------------------	--	--

Cel 2. Stworzenie infrastruktury i rozwój zasobów ludzkich na rzecz wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej .

Lp.	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Osoby/ Instytucje odpowiedzialne za realizację	Partnerzy	Termin realizacji
1	Przygotowanie bazy do pracy na rzecz rozwoju oraz wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej	Zatrudnienie specjalistów: psychologa, prawnika, terapeuty, pedagoga	ORPZ	Starostwo Powiatowe	2012-2014
		Zatrudnienie koordynatorów pieczy zastępczej	ORPZ	Starostwo Powiatowe	2012-2014
		Doskonalenie kadry ORPZ	ORPZ	instytucje szkolące	2012-2014
		Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej, sądem, zakładami opieki zdrowotnej, placówkami edukacyjnymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną	ORPZ PCPR	OPS, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	2012-2014
		Rozwój wolontariatu na rzecz pieczy zastępczej	ORPZ	OPS, placówki oświatowe, stowarzyszenia, fundacje	2012-2014
		Prowadzenie rejestru danych rodzin zastępczych	ORPZ, PCPR	Sąd	

		zawodowych, niezawodowych, spokrewnionych i rodzinnych domów dziecka			2012-2014
--	--	--	--	--	-----------

Cel 3. Systematyczne wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu.

Lp.	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Osoby/ instytucje odpowie- dzialne za realizację	Partnerzy	Termin realizacji
1	Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodziną pieczę zastępczą w przewyciężaniu problemów związanych z opieką nad małoletnimi przebywający mi pod ich opieką	Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa	ORPZ	OPS	2012-2014
		Organizowanie grup wsparcia dla dzieci biologicznych rodziców zastępczych zawodowych i niezawodowych	ORPZ	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,	2012-2014
		Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach poprawy życia zg. z potrzebami i przysługującymi rodzinom prawami	ORPZ PCPR	OPS, służba zdrowia, placówki oświaty, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,	2012-2014
		Rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodziny,	ORPZ	OPS, PCPR	2012-2014

	asystent rodziny, kuratorzy, rodziny pomocowe i inne.)	ORPZ	Instytucje szkolące	
	Organizowanie szkoleń podnoszących kwalifikacje istniejących rodzin zastępczych,	ORPZ	Specjaliści: pedagog, psycholog	2012-2014
	Pomoc i wsparcie dla koordynatorów pieczy zastępczej,	ORPZ	Organizacje, stowarzyszenia , instytucje wspierające	2012-2014
	Wspieranie rodzin zastępczych przez wolontariuszy zg. z obowiązującymi przepisami	ORPZ	OPS , asystent rodziny, kuratorzy	2012-2014
	Dokonywanie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej zg. z obowiązującymi przepisami	ORPZ	Sąd, PCPR, placówki oświatowe, OPS,	2012-2014
	Dokonywanie oceny funkcjonowania rodziny zastępczej	ORPZ	Ośrodki Adopcyjne	2012-2014
	Współpraca z ośrodkami adopcyjnymi w celu poszukiwania dla dzieci z uregulowana sytuacja prawna – rodziny przysposabiającej	PCPR	Starostwo Powiatowe	2012-2014
	Wyplacanie świadczeń na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinie zastępczej oraz świadczeń			2012-2014

		fakultatywnych i obligatoryjnych			
--	--	-------------------------------------	--	--	--

Cel 4. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej .

Lp	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Osoby/ instytucje odpowie- dzialne za realizację	Partnerzy	Termin realizacji
1	Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej	Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie	PCPR	Starostwo Powiatowe	2012-2014
		Umożliwienie zamieszkania usamodzielnianym wychowankom w mieszkaniach chronionych	PCPR	Starostwo Powiatowe	2012-2014
		Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, mieszkania z zasobów gminy	PCPR	Lokalne instytucje i organizacje, opiekunowie usamodzielnienia	2012-2014
		Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych przez uczestnictwo w kursach zawodowych oraz treningach kompetencji i umiejętności społecznych	PCPR Samorządy gmin	Lokalne instytucje i organizacje, opiekunowie usamodzielnienia	2012-2014
		Motywowanie osób usamodzielnianych do aktywnego poszukiwania pracy	PCPR, placówki opiekuńczo-wychowawcze, PUP	Lokalne instytucje i organizacje, opiekunowie usamodzielnienia	2012-2014
		Wdrażanie i realizacja projektów w ramach środków Unii Europejskiej na rzecz osób usamodzielnianych zagrożonych wykluczeniem społecznym	PCPR, PUP, placówki opiekuńczo-wychowawcze	Lokalne instytucje i organizacje, Samorząd Wojewódzki, MPiPS	2012-2014
			PCPR, Starostwo Powiatowe, ORPZ		2012-2014

Cel 5. Dostosowanie systemu instytucjonalnej pieczy zastępczej do zmieniających się warunków oraz utrzymanie poziomu świadczonych usług.

Lp	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji	Osoby/ instytucje odpowiedzialne za realizację	Partnerzy	Termin realizacji
1	Zapewnienie dziecku całodobowej opieki i wychowania	Zaspokojenie potrzeb: -emocjonalnych - rozwojowych -społecznych - materialnych -zdrowotnych -religijnych zg. z obowiązującymi standardami w tym zakresie	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Instytucje i organizacje lokalne	2012-2014
		Realizacja planu pomocy dziecku we współpracy z asystentem rodziny	Wychowawcy, opiekunowie	OPS- asystent rodziny, sąd, kuratorzy	2012-2014
2.	Działania w celu powrotu dziecka do rodziny naturalnej	Systematyczna współpraca z asystentem rodziny, kuratorem, sądem instytucjami działającymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	OPS- asystent rodziny, sąd, kuratorzy	2012-2014
		Współpraca z PCPR i OPS innego powiatu w przypadku dziecka z innego powiatu umieszczonego na naszym terenie	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	OPS- asystent rodziny, sąd, kuratorzy	2012-2014
		Podtrzymywanie kontaktu dziecka z rodzicami biologicznymi i innymi bliskimi	Placówka opiekuńczo-wychowawcza	Rodzice, opiekunowie prawni, wychowawcy	2012-2014
		Podejmowanie	Placówka	Rodzice, asystent	

3	Działania w celu poszukiwania dziecka rodziny przysposabiającej	działań w celu powrotu dziecka do rodziny Zgłoszenie do Ośrodka Adopcyjnego informacji o dziecku z uregulowaną sytuacją prawną	opiekuńczo-wychowawcza Opiekun prawny, pedagog	rodziny, OPS, sąd Ośrodek Adopcyjny PCPR	2012-2014
4	Reorganizacja placówek opiekuńczo-wychowawczych i dostosowanie do obowiązujących przepisów ograniczenie liczby miejsc w pieczy instytucjonalnej.	Współpraca z istniejącymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie powiatu w celu dostosowania instytucjonalnych form pieczy zastępczej do obowiązującej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz przepisów wykonawczych.	Placówki działające na terenie powiatu, Starostwo Powiatowe.	PCPR	2012-2014
5	Ograniczenie liczby placówek do jednej zabezpieczającej potrzeby powiatu w zakresie pieczy instytucjonalnej, w tym zapewnienie miejsc interwencyjnych.	Wygaśnięcie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr2 w Barlinku do Wygaszenie do 30.06.2012r. Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Barlinku Prowadzenie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej nr 1 w Dębnie,	PZPOW	PCPR, rodzina zastępcza	2012-2014

		realizującej zadania socjalizacyjne, terapeutyczne i interwencyjne dla 30 wychowanków Prowadzenie Specjalistycznej Grupy Wsparcia Dziennego o zasięgu powiatowym dla 15 dzieci.			
--	--	--	--	--	--

Systematyczna realizacja przedstawionych propozycji umożliwi w kilkuletniej perspektywie ograniczenie umieszczeń dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na rzecz rodzinnej opieki zastępczej, co w konsekwencji winno doprowadzić do ograniczenia działających na terenie powiatu myśliborskiego placówek opiekuńczo – wychowawczych do 1 placówki zapewniającej kompleksowo potrzeby powiatu w zakresie zabezpieczenia opieki nad dziećmi umieszczanymi w opiece instytucjonalnej na podstawie postanowień sądów rodzinnych.

VII . Planowany limit rodzin zastępczych w latach 2012 –2014

Podstawą określenia limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy jest art. 180 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z powyższym limitem na wniosek rodziny mogą być zawarte umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Poniżej przedstawiono planowany limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2012-2014.

LATA	LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH
2012	6
2013	7
2014	8

VIII. Źródła finansowania Programu

1. Samorząd powiatu.
2. Samorząd gminy.
3. Samorząd województwa.
4. Administracja rządowa (Ministerstwo, Wojewoda).
5. Organizacje pozarządowe.
6. Środki zewnętrzne, w tym fundusze strukturalne.
7. Inne podmioty / partnerzy działań.

IX. Realizatorzy programu

W ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej niejednokrotnie pojawia się nacisk na wzajemne skoordynowanie działania instytucji mających za zadanie pomoc dziecku i rodzinie. Tylko właściwa współpraca, przepływ informacji i działanie skierowane na jeden wspólny dla wszystkich cel sprawi, że system pieczy zastępczej na terenie powiatu myśliborskiego będzie sprawnie funkcjonował.

Realizatorami Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej są:

- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
- ✓ Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej.
- ✓ Sądy.
- ✓ Rodziny zastępcze, rodziny pomocowe.
- ✓ Ośrodki Pomocy Społecznej.
- ✓ Ośrodek Adopcyjny.
- ✓ Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w powiecie myśliborskim

X. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu: Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej przy współpracy

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myśliborzu w celu ocenienia czy program osiąga założone cele.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Celem ewaluacji naszego programu są następujące stwierdzenia:

- ✓ Czy program stwarza możliwości postępu w zakresie rozwoju rodzin zastępczych?
- ✓ Czy zagwarantowano wystarczające środki na realizację programu?
- ✓ Czy współpraca z ośrodkiem pomocy społecznej (asystentem rodziny) z koordynatorem rodziny stwarza właściwe warunki do współdziałania rodziny biologicznej z rodziną zastępczą lub placówką opiekuńczo-wychowawczą.
- ✓ Które metody pracy dały oczekiwane rezultaty, a które należy zmienić ?
- ✓ W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie w sprzęt i realizacja świadczeń oraz organizacja pracy gwarantują realizację założonych celów ?

Monitorowanie niniejszego dokumentu odbywać się będzie na podstawie sprawozdań z wykonania sporządzonych przez koordynatora programu i przedkładanych Zarządowi Powiatu i Radzie Powiatu.

Opracowała:

Maria Żukrowska- Mróz